Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Commissie Persoonsgegevens

Aan: Stedelijk directeur Dienstverlening& Informatie, de heer XXX
C.c: IV- Manager Dienstverlening& Informatie, de heer XXX
C.c: CIO, de heer XXX
C.c: Privacy Officer cluster Dienstverlening& Informatie, de heer XXX, Basisinformatie, de heer XXX, Datapunt, de heer XXX

Datum	31 augustus 2018
Ons kenmerk	
Behandeld door	5.1, 2, e
E-mail	5.1, 2, e @amsterdam.nl
Bijlage	1
Onderwerp	Panoramabeelden

Geachte heer XXX,

Op de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 23 augustus 2018 waren namens u aanwezig: de heer XXX (Basisinformatie), de heer XXX (Datapunt) en de heer XXX (Privacy Officer Dienstverlening& Informatie).

Bij het agendapunt "Panoramabeelden" is het volgende besproken.

U heeft betoogd dat de gemeente Amsterdam een eigen camera heeft waarmee panoramabeelden van de openbare ruimte gemaakt kunnen worden. Daarbij wordt gebruikt gemaakt van een auto. Het doel van het maken van panoramabeelden is het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het vastleggen van de staat van de stad.

Aanvankelijk werden de beelden enkel gebruikt door de gemeente Amsterdam, maar tegenwoordig worden zij ook beschikbaar gesteld aan burgers en daarmee openbaar toegankelijk. Hierdoor gaat het privacy aspect zwaarder wegen.

Datapunt houdt zich bezig met het blurren van de foto's, maar het gestelde doel om 85 procent van de gezichten onherkenbaar te maken, wordt niet behaald. Wel is er een terugmeldfunctie. Wanneer een foto wordt bekeken verschijnt er een knop waarbij burgers de mogelijkheid hebben om aan te geven dat ze herkenbaar in beeld zijn. De desbetreffende foto wordt dan binnen drie werkdagen geanonimiseerd. Rijkswaterstaat heeft aangegeven over software te beschikken die tot 98 procent van de gezichten onherkenbaar maakt. De gemeente Amsterdam heeft om deze reden een contract afgesloten met Rijkswaterstaat om ook gebruik te kunnen maken van de software.

De ruwe data worden na vijf jaar gewist. Daarna gaan de geanonimiseerde beelden naar het stadsarchief. Dat de ruwe data vijf wordt bewaard komt niet terug in het privacy statement van de gemeente. De CPA adviseert dat er duidelijk omschreven moet worden waarom de

ruwe data vijf jaar worden bewaard. Daarnaast adviseert de CPA ook dat er gekeken moet worden of een verwerkersovereenkomst noodzakelijk is met de betrokken softwarebedrijven.

Tenslotte, stelt de CPA vast dat er ook een ondergrens is als het gaat om anonimiseren. Het anonimiseren bij mensenmassa's maakt een foto doelloos. Het gaat dan niet meer langer om persoonsgegevens. Een goed voorbeeld is een foto van de Dam in Amsterdam. De burger moet kunnen accepteren dat men gefotografeerd wordt.

De CPA dankt de aanwezigen voor een heldere uitleg en wijst op de mogelijkheid om de werking van de software van de Rijkswaterstaat te presenteren tijdens het privacy symposium dat op 31 januari 2019 plaatsvindt.

Kortheidshalve verwijs ik verder naar de notulen van de vergadering over het betreffende agendapunt.

Ik vertrouw er op u aldus voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

De heer mr. dr. U. van de Pol
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Uittreksel van het verslag van de openbare vergadering op donderdag 23 augustus 2018

4. Panoramabeelden (Cluster Dienstverlening en Informatie)
De projectleider licht het onderwerp toe. De gemeente werkt al sinds 2000 met panoramabeelden. Deze werden ingekocht, tegen hoge kosten. In het kader van bezuinigingen werd die inkoop stopgezet, maar raadpleging van gebruikers van de beelden in de organisatie maakte duidelijk dat er veel behoefte aan was. De beelden worden vooral gebruikt bij het beheer van de openbare ruimte: in plaats van fysiek een locatie te bezoeken, kan men foto's gebruiken. Momenteel worden ze ook gebruikt bij het bepalen van de WOZ-waarde. De beelden worden enkel gebruikt door medewerkers van de gemeente, maar omdat ze worden betaald met belastinggeld, wil men ze ook beschikbaar stellen aan burgers. De beelden worden inmiddels in eigen beheer gemaakt, met eigen apparatuur, tegen een kwart van de oorspronkelijke kosten. Foto's werden in het verleden niet geanonimiseerd, maar geoordeeld is dat dit niet meer kon in verband met de privacy van de mensen op de foto's: alle ambtenaren hebben toegang tot de foto's en uiteindelijk gaan ze ook naar het Stadsarchief. Het privacyaspect gaat nog zwaarder wegen als de foto's openbaar toegankelijk worden. Het anonimiseren, 'blurren' van foto's vereist speciale software. DataPunt beschikt over software, maar het gestelde doel dat 85% van de gezichten onherkenbaar moet zijn, werd niet gehaald. Er is wel een terugmeldfunctie: bij het bekijken van een foto verschijnt er een knop in beeld. Via die knop kunnen mensen aangeven dat ze herkenbaar in beeld zijn. Dan wordt zonder discussie de foto alsnog geanonimiseerd, binnen drie werkdagen. Dat is twee keer gebeurd in drie jaar tijd. Er worden jaarlijks ongeveer 2 miljoen foto's gemaakt. Intussen is men blijven zoeken naar betere software voor het anonimiseren. Rijkswaterstaat gaf aan te beschikken over software die tot 98% van de gezichten onherkenbaar maakt. Met Rijkswaterstaat is een contract gesloten: Rijkswaterstaat past de software, waarna de gemeente ze in bezit krijgt.

De heer XXX (DataPunt) licht de huidige techniek van het anonimiseren toe. DataPunt maakt gebruik van opensourcesoftware die is getraind met een set bestaande filters. Deze zijn geoptimaliseerd voor het gebruik bij de gemeente. Er worden feitelijk drie pakketten gebruikt: OpenCV, OpenLPRD en Dlib. Aan het eind van het ontwikkeltraject is besloten om de centrale balk van foto's ook door Google Vision API te laten beoordelen. Cumulatief zijn deze bewerkingen goed voor een redelijke score van ongeveer 85%. In een eerste stap worden gezichten geïnventariseerd, waarna in een tweede stap deze worden geanonimiseerd. Gezichten worden soms niet herkend, bijvoorbeeld omdat de persoon in kwestie in een appel bijt of, in het begin, een gekleurde huid heeft. De nieuwe software vindt meer gezichten en kan ook worden gebruikt om verkeersborden en straatmeubilair te inventariseren. De CPA vraagt hoe eenvoudig het is voor burgers om te weten dat er beelden worden gemaakt. Aangegeven wordt dat er een algemeen privacystatement is, men gaat na of er een specifiek privacystatement is voor panoramabeelden. De CPA vraagt naar de bewaartermijn van de ruwe data. Kan men daarnaast niet volstaan met de back-up van de geanonimiseerde beelden? De heer XXX licht toe dat de ruwe data na vijf jaar worden gewist. De geanonimiseerde beelden gaan naar het stadsarchief. De bewaartermijn van vijf jaar is wettelijk bepaald: men moet de mogelijkheid hebben om te zien hoe een situatie in het verleden was. De CPA vraagt of de bewaartermijn wordt toegelicht in het

privacystatement. Aangegeven wordt dat de bewaartermijn niet specifiek staat genoemd in het statement dat zich specifiek richt op panoramabeelden. Er staat dat de geanonimiseerde beelden worden bewaard in het Stadsarchief. De CPA geeft aan dat verduidelijkt zou moeten worden dat de ruwe beelden vijf jaar worden bewaard. De CPA vraagt of er verwerkersovereenkomsten zijn gesloten met de betrokken (software-)bedrijven. De heer XXX licht toe dat, uitgezonderd Google, de software draait op eigen machines. Hij weet niet of er verwerkersovereenkomsten zijn gesloten. De CPA stelt dat in overleg met de privacy officer gekeken moet worden of een verwerkersovereenkomst noodzakelijk is. De CPA wijst op de rol van Pantar, het bedrijf dat de foto's maakt. De heer XXX licht toe dat Pantar geen toegang heeft tot de apparatuur: het gaat enkel om een chauffeur die onderweg de camera enkel aan en uit kan zetten. De chauffeur heeft een duidelijke instructie waar en wanneer wel en niet gefotografeerd mag worden, de rol is vastgelegd.

De CPA merkt op dat er ook een ondergrens is als het gaat om anonimiseren: bij mensenmassa's maakt anonimiseren een foto nutteloos. Wanneer de Dam vol staat, moet je als burger accepteren dat je gefotografeerd kunt worden. Dan gaat het niet langer om persoonsgegevens. De CPA adviseert in dat licht om ook niet te ver te gaan: op een gegeven moment is de privacy niet meer in het geding.

De heer XXX geeft desgevraagd aan dat de werking van de software van Rijkswaterstaat kan worden gepresenteerd. De CPA wijst op de mogelijkheid om dit te doen tijdens het symposium op 31 januari 2019 in De Rode Hoed en licht toe dat, na beantwoording van de nog openstaande vragen (privacystatement, verwerkersovereenkomsten), de CPA een kort advies zal uitbrengen.